

Anexa nr. .... la ordinul ministrului educației naționale nr. .... /.....2017

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

**ISTORIA ȘI TRADIȚIILE MINORITĂȚII
SLOVACE**

Clasele a VI-a – a VII-a

București, 2017

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Istoria și tradițiile minorității slovace* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a VI-a și a VII a din învățământul gimnazial. Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ în aria curriculară *Om și societate*, având un buget de timp de 1 oră/săptămână.

Prin statutul său, disciplina *Istoria și tradițiile minorității slovace* conturează cadrul favorabil pentru ca elevii să înțeleagă trecutul și prezentul comunității etnice din care fac parte și să participe activ la viața socială și culturală a acesteia. Ea promovează valori morale și civice prin intermediul cărora se construiește identitatea și se promovează dialogul intercultural.

Programa s-a construit având în vedere principiul coexistenței românilor și al minorităților conlocuitoare, care a marcat profund identitatea românească în ansamblu. Alte două principii complementare, care stau la baza acestei programe sunt multiperspectivitatea și interculturalitatea. Ele implică acceptarea și asumarea unor puncte de vedere diferite asupra unor evenimente comune care sunt interpretate în concordanță cu propriul bagaj cultural și istoric.

Aceste principii pot fi regăsite ca piloni ai educației istorice contemporane atât în documente românești de politică educațională, cât și în documente europene, dintre care cele mai relevante sunt:

- Convenția Cadru pentru protecția minorităților naționale (Consiliul Europei, 1.02.1995)
- Recomandarea Consiliului Europei privind predarea istoriei (15/2001)
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind competențele cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți (2006/962/EC)
- OMECT nr. 1529/18.07.2007 privind dezvoltarea problematicii diversității în curriculumul național
- Carta albă asupra dialogului intercultural (mai 2008, pct. 160).

Programa valorifică achizițiile dobândite în învățământul primar și propune o abordare axată pe dezvoltarea competențelor cheie europene. Opțiunile pe care le face programa școlară constituie elemente de suport pentru cele opt competențe, cu un accent pe cele care vizează *sensibilizare și exprimare culturală, competențele sociale și civice, a învăța să înveți, comunicare în limba maternă*.

Prin modelul de proiectare centrat pe competențe, elevii au mai multe ocazii să învețe împreună, folosind activitățile de învățare pentru a explora, a investiga și evalua probleme și teme, folosind diferite contexte de învățare, noile tehnologii și făcând legătura între diferitele obiecte de studiu.

La rândul lor, conținuturile propuse sunt menite să-i facă pe elevi să conștientizeze apartenența lor la spațiul cultural și istoric în care trăiesc, prin cunoașterea specificității etnice proprii și a contextului național și universal mai larg. Astfel, conținuturile propuse îmbină armonios istoria europeană cu istoria națională, locală și regională.

Structura programei școlare include, pe lângă Nota de prezentare, următoarele elemente:

- Competențe generale.
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare.
- Conținuturi.
- Sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit identificarea și rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale sunt competențele dezvoltate prin studierea disciplinei în învățământul gimnazial.

Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar, sunt derivate din competențele generale și reprezintă etape în dobândirea acestora. Competențele specifice sunt însoțite de exemple de activități de învățare, care constituie modalități de organizare a activității didactice în scopul realizării competențelor. Programa școlară propune, cu caracter de exemplu, diferite tipuri de activități de învățare, care integrează strategii didactice și care valorifică experiența concretă a elevului. Cadrul didactic are libertatea de a utiliza exemplele de activități de învățare pe care le propune programa școlară, de a le completa sau de le înlocui, astfel încât acestea să asigure un demers didactic adecvat situației concrete de la clasă.

Conținuturile învățării sunt organizate pe domenii și reprezintă achiziții de bază, mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea competențelor. Modul de abordare propus integrează

istoria locală în istoria națională și pe aceasta în istoria universală. Alături de studierea evenimentelor, actuala programă propune o perspectivă culturală, oferind elevilor ocazia de a afla despre ocupații, mod de viață, obiceiuri, influențele reciproce sau despre conducătorii care le-au făcut onoare.

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în utilizarea programei școlare, oferind suport pentru proiectarea demersului didactic și pentru realizarea activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei și cu particularitățile de vârstă ale elevilor.

Competențe generale

- 1. Utilizarea adecvată a limbajului istoric în situații noi de comunicare**
- 2. Explorarea unei varietăți de surse istorice pentru a explica fapte și evenimente relevante pentru istoria minorității**
- 3. Valorizarea identității prin participarea la activități care promovează dialogul intercultural**

CLASA a VI-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea adecvată a limbajului istoric în situații noi de comunicare

Clasa a VI-a
1.1. Identificarea unor termeni istorici în diverse surse istorice <ul style="list-style-type: none">
- <i>Deducerea sensului unui cuvânt/termen istoric prin raportare la textul citit</i>
- <i>Alcătuirea de familii de cuvinte, liste de sinonime și de antonime</i>
- <i>Completarea unor texte lacunare</i>
- <i>Povestirea unor evenimente/fapte istorice, utilizând termenii învățați</i>
- <i>Povestirea unor legende și povestiri istorice</i>
1.2. Elaborarea unor texte narative simple pornind de la informațiile conținute de surse istorice <ul style="list-style-type: none">
- <i>Alcătuirea unei lucrări scrise despre vestigii istorice din localitate</i>
- <i>Realizarea prezentării unei personalități istorice/a unui eveniment istoric</i>
- <i>Comentarea, verbalizarea unor date statistice</i>
1.3. Elaborarea unor organizatori cognitivi - axe cronologice, scheme, diagrame, care înfățișează relațiile dintre cunoștințele dobândite <ul style="list-style-type: none">
- <i>Elaborarea unor hărți conceptuale simple pentru a sintetiza informații dobândite prin studiu individual</i>
- <i>Alcătuirea și prezentarea unor axe ale timpului care să includă evenimente din istoria medievală a Slovaciei și din istoria comunității</i>
- <i>Alcătuirea și prezentarea arborelui genealogic al familiei, scoțând în evidență originile slovace</i>
- <i>Realizarea unor tabele comparative cu etnogeneza altor popoare europene</i>

2. Explorarea unei varietăți de surse istorice pentru a explica fapte și evenimente relevante pentru istoria minorității

Clasa a VI-a
2.1. Analiza hărților geografice și istorice pentru a identifica locuri cu semnificație istorică pentru comunitate <ul style="list-style-type: none">
- <i>Observarea și analiza direcției migrațiilor slavilor</i>
- <i>Identificarea pe harta geografică a unor comunități de slovaci</i>
- <i>Completarea unor „hărți mute” ale regiunii</i>
- <i>Delimitarea și descrierea unor regiuni istorice sau geografice</i>
2.2. Identificarea surselor care constituie dovezi de încredere în reconstituirea unei perioade din trecut <ul style="list-style-type: none">
- <i>Căutarea de surse de informare despre o anumită perioadă</i>
- <i>Descrierea unor imagini/fotografii ilustrând diverse evenimente din istoria comunității</i>
- <i>Analizarea unor surse care conțin date statistice</i>

3. Valorizarea identității prin participarea la activități care promovează dialogul intercultural

Clasa a VI-a
3.1. Recunoașterea particularităților culturale ale comunității în care trăiesc <ul style="list-style-type: none">
- <i>Proiectarea și realizarea unui colț muzeistic al clasei și utilizarea obiectelor colecționate în diferite ocazii</i>
- <i>Realizarea unui portofoliu despre patrimoniul cultural informal al comunității</i>

Clasa a VI-a
<ul style="list-style-type: none"> - Participarea la sărbătorirea unui eveniment istoric și valorificarea experienței personale prin realizarea unui portofoliu sau eseu
<p>3.2. Manifestarea unei atitudini deschise în situații care presupun interacțiunea cu persoane care aparțin altei culturi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificarea unor surse privind istoria altor etnii din zona Aradului, Banatului, Bihorului, Sălajului și Sătmarului - Redactarea unor texte în care să se evidențieze atitudinea față de reprezentanții unei alte culturi - Realizarea unor dezbateri pe tema impactului unei anumite personalități asupra derulării unui eveniment istoric
<p>3.3. Participarea la activități care valorizează trecutul comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - Completarea unor jurnale de învățare după participarea la sărbători locale tradiționale sau prilejuite de evenimente istorice sau după vizitarea unor muzee și case memoriale - Prezentarea impresiilor după vizite la muzee și case memoriale - Realizarea pe grupe a unor postere/afișe pentru comemorarea/sărbătorirea unor evenimente/personalități

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
<p>Aspecte politice ale istoriei slovacilor medievali</p>	<p>Slavii, strămoșii slovacilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - originea, migrațiile, slavii vestici <p>Statul medieval timpuriu al lui Samo: acțiuni diplomatice și militare în relațiile cu statele vecine (Imperiul franc)</p> <p>Statul medieval timpuriu al lui Svatopluk: relațiile diplomatice cu statele vecine</p> <p>Slovacii în Evul Mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reforma religioasă lutherană și contrareforma precum și impactul lor asupra dezvoltării etniei slovace a culturii și conștiinței de neam a acesteia; - Familii nobiliare cu proprietăți pe teritoriul slovac și transilvan în lupta contra stăpânirii habsburgice, mișcarea lui Francisk Rákoczi al II-ea, lupta socială, haiducia lui Juro Jánošík (1713); <p>Slovacii și migrațiile lor în timpul Habsburgilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Migrații spre sud, în Câmpia Pannonică – denumită de istoriografia de specialitate „<i>Ținuturile de Jos</i>”, în Banat și în Transilvania secolului al XVIII-lea; - Consecințe ale modificării geopolitice din 1699, ale Contrareformeii, ale creșterii demografice și dorinței de libertate și bunăstare
<p>Religie și cultură medievală slovacă</p>	<p>Viața spirituală a slavilor</p> <p>Creștinismul și organizarea bisericească: Chiril și Metodiu, personalitatea Sf. Gorazd</p> <p>Literatură și artă medievală: alfabetul glagolitic și chirilic, creații literare, monumente ale artei medievale slave - biserici, mănăstiri</p> <p>Viața economică și societatea medievală: ocupații, categorii sociale</p>

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

CLASA a VII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea adecvată a limbajului istoric, în situații noi de comunicare

Clasa a VII-a
1.1. Formularea unor texte explicative simple utilizând adecvat termeni specifici <ul style="list-style-type: none">
- Elaborarea de texte care prezintă cauzele sau consecințele unor fapte/evenimente istorice
- Prezentarea stilului de viață al oamenilor din diferite perioade de timp
- Alcătuirea unor glosare pe o temă indicată
1.2. Formularea unui punct de vedere în urma lecturării unor surse care prezintă puncte de vedere diferite <ul style="list-style-type: none">
- Citirea și discutarea unor biografii ale unor personalități din diferite domenii (istoric, literar, artistic)
- Exerciții de identificare a originii toponimelor din zonă
- Prezentarea unor exemple de evenimente istorice care pot fi considerate consecințe ale altor evenimente
- Elaborarea de texte literare și/sau istorice care să fie publicate în revista școlii
1.3. Redactarea de texte diverse folosind aplicații digitale <ul style="list-style-type: none">
- Redactarea de eseuri pe teme istorice folosind instrumente digitale
- Alcătuirea unui ghid turistic folosind internetul și instrumentele digitale
- Realizarea unor postere/afișe pentru comemorarea/sărbătorirea unor evenimente/personalități folosind aplicațiile digitale
- Transcrierea unor interviuri orale înregistrate audio/video
- Realizarea de prezentări de grup folosind programe informatice pentru editare, sunet și animație

2. Explorarea unei varietăți de surse istorice pentru a explica fapte și evenimente relevante pentru istoria minorității

Clasa a VII-a
2.1. Formularea de opinii pornind de la analiza unor surse care prezintă puncte de vedere diferite despre aceleași fapte/procese istorice <ul style="list-style-type: none">
- Căutarea de surse de informare despre o temă istorică pusă în discuție
- Explorarea dirijată a diferitelor tipuri de surse care oferă informații din prezent și trecut, în timpul lecțiilor desfășurate în școală sau în afara ei (muzee, case memoriale, biblioteci)
- Utilizarea interviului în activități legate de evenimente din istoria recentă
- Discuții în grupuri de elevi despre atitudini ale participanților la evenimente și procese istorice
2.2. Descoperirea în diverse surse a componentelor memoriei colective care contribuie la identitatea unei comunități <ul style="list-style-type: none">
- Discuții în grup despre faptele petrecute în trecutul îndepărtat sau apropiat
- Elaborarea de prezentări orale sau scrise despre tradițiile slovacilor din alte regiuni
- Elaborarea de prezentări orale sau scrise despre legăturile dintre istoria slovacilor și istoria altor popoare
- Documentare pentru o activitate de proiect pe tema imaginii celuilalt
2.3. Aprecierea critică și estetică a operelor de artă, a spectacolelor, a obiectelor tradiționale ale minorității ucrainene <ul style="list-style-type: none">
- Exerciții de scriere creativă despre ceea ce i-a impresionat în legătură cu un aspect al vieții cotidiene a slovacilor
- Formularea unor opinii referitoare la identitatea culturală a slovacilor

Clasa a VII-a

- *Eseu argumentativ în care să se evidențieze atitudinea față de opere de artă, spectacole, obiecte tradiționale ale comunității*
- *Discutarea unor cazuri reale sau imaginare care se referă la stereotipii*

3. Valorizarea identității culturale prin participarea la viața comunității și la dialogul intercultural**Clasa a VII-a****3.1. Promovarea unor elemente definitorii ale contextului cultural local care contribuie la patrimoniul național**

- *Valorificarea informațiilor dobândite prin vizite la muzee, case memoriale, situri arheologice*
- *Realizarea unui portofoliu despre moștenirea culturală a minorității*
- *Prezentarea unor elemente din patrimoniul cultural național care își au originea în localitatea natală sau în imediata vecinătate*
- *Realizarea unor excursii tematice*

3.2. Valorizarea diversității etno-culturale, lingvistice, religioase, a respectului pentru alții, a sentimentului de toleranță

- *Realizarea unor afișe pentru promovarea diversității etno-culturale*
- *Identificarea, pe baza surselor istorice, a asemănărilor și deosebirilor între fapte/evenimente, personalități*
- *Relatarea unor experiențe pozitive și negative rezultate din contactul cu diferite comunități etnice*
- *Vizitarea unor organizații nonguvernamentale și instituții ale statului în scopul cunoașterii activității acestora*
- *Inițierea unor colaborări cu școli din alte regiuni*

3.3. Descoperirea în diverse surse a componentelor memoriei colective care contribuie la identitatea unei comunități

- *Compararea informațiilor obținute de la martori diferiți ai unor evenimente istorice*
- *Completarea unor jurnale de învățare după participarea la sărbători locale tradiționale sau prilejuite de evenimente istorice sau după vizitarea unor muzee și case memoriale*
- *Proiectarea și realizarea unui colț muzeistic al clasei și utilizarea obiectelor colecționate în diferite ocazii*
- *Realizarea de prezentări de grup folosind programe informatice pentru editare, sunet și animație*

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Slovacii și aspectele politice ale istoriei	<p>Slovacii în secolul națiunilor - mișcarea națională a slovacilor din Imperiul Habsburgic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - revoluția slovacă din 1848 condusa de Ludovít Štúr, Jozef M. Hurban, M. Hodža - organizarea politică a slovacilor din Austro-Ungaria. Gustav Augustíni <p>Slovacii și cele două războaie: slovacii în Primul și în al Doilea Război Mondial, slovacii în cadrul Regatului României</p> <p>Slovacii din România în a doua jumătate a secolului XX:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovacii și comunismul („oponenții chiaburi”, „bărăgăniștii”, victime și profitori) - slovacii postdecembriști din România
Cultură, școală, tradiții	<p>Personalități și instituții ale culturii slovace în secolele XIX-XX:</p> <ul style="list-style-type: none"> - apariția limbii slovace literare. Scriitori reprezentativi - învățământul în limba slovacă (J. Kmet) <p>Activitatea cultural- artistică a slovacilor din România:</p> <ul style="list-style-type: none"> - asociații culturale - presa slovacă - publicații reprezentative - <i>Slovenský týždenník, Naše snahy</i> - ansambluri folclorice - portul popular <p>Scriitori de expresie slovacă din România postbelică</p> <p>Obiceiuri și tradiții de ieri și de azi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfântul casei la romano - catolici - sărbătorile religioase comune, <i>odpust</i>-ruga satului - zilele comunei/orașului și cele ale școlii/limbii materne slovace <p><i>Studiu de caz: Ghidul patrimoniului cultural slovăcesc din Transilvania și Banat:</i> monumente, biserici, clădiri istorice și alte obiective legate de trecutul și prezentul slovacilor din România</p>

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

Sugestii metodologice

Prin intermediul componentei sugestiile metodologice, programa școlară pentru disciplina *Istoria și tradițiile minorității slovace din România* asigură orientarea activității profesorului în ceea ce privește formarea competențelor specifice și proiectarea demersului didactic adecvat.

Proiectarea activității didactice

Lectura personalizată a programei școlare are scopul de a identifica modalitățile concrete de aplicare a programei școlare la un context educațional specific. Documentele de proiectare elaborate de către profesor (planificarea calendaristică și proiectul unității de învățare) oferă profesorului răspunsuri la următoarele întrebări:

- În ce scop voi face? (sunt identificate, în acest fel, competențe în cadrul respectivei unități de învățare);
- Cum voi face? (sunt determinate activitățile de învățare; activitățile de învățare pot fi selectate dintre exemplele oferite de programa școlară sau pot fi propuse de către fiecare cadru didactic);
- Ce conținuturi voi folosi? (sunt selectate, concretizate și organizate conținuturile);
- Cu ce voi face? (sunt analizate resursele, de exemplu, resurse materiale, inclusiv resurse TIC, de timp, forme de organizare a clasei de elevi);
- Cât s-a realizat? (se stabilesc instrumentele de evaluare care trebuie să evidențieze progresul înregistrat de fiecare elev în raport cu el însuși pe parcursul dobândirii competențelor prevăzute de programă).

Tema *Aspecte politice ale istoriei slovacilor edievali* poate fi un exemplu de unitate de învățare la clasa a VI-a căreia i se alocă 5 ore (o oră va fi destinată evaluării finale). Realizarea unui proiect al acestei unități de învățare are ca punct de plecare programa școlară.

Detalii de conținut	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
Slavii – strămoșii slovacilor	2.1 3.3 1.3	<i>Realizarea unor discuții în grup despre evenimente din perioada apariției, migrației și așezării slavilor</i> <i>Alcătuirea și prezentarea unor axe ale timpului care să includă evenimente din istoria medievală a Slovaciei și din istoria comunității</i>	Atlas istoric Culegeri de texte sau documente - monografii, Izvoare narative Activitate individuală urmată de activitate de grup 1 oră	Observare sistematică Verificări orale pentru clarificarea termenilor folosiți Oferirea de feedback la axele timpului
Statul medieval timpuriu al slavilor de vest de la Samo la Svatopluk	1.1 2.1	<i>Elaborarea unor texte care să conțină anumii termeni specifici</i> <i>Realizarea planului unei discuții pe tema impactului unei anumite personalități asupra derulării unui eveniment istoric</i>	Fotografii, tablouri Culegeri de texte sau documente - monografii, Izvoare narative, Monumente 1 ore	Verificarea textelor elaborate în vederea clarificării termenilor folosiți
Slovacii în evul mediu	3.1	<i>Folosirea izvoarelor istorice accesibile pentru a identifica tipuri diverse de colonizare (spontană, organizată)</i> <i>Discutarea unor povești din viața comunității pe baza unor surse scrise privind</i>	Atlas istoric Culegeri de texte sau documente - monografii, Izvoare narative Fotografii vechi 2 ore	Autoevaluare și interevaluare

		cauzele religioase și/sau sociale ale colonizării		
		Identificarea elementelor de continuitate, discontinuitate, schimbare		
Evaluare	3.1 3.3	Se evaluează produsele realizate de elevi pentru a face parte din portofoliul semestrial		

Elaborarea strategiilor de predare-învățare-evaluare

Pentru disciplina *Istoria și tradițiile minorității slovace*, profesorul va avea în vedere utilizarea unor metode active care pot contribui la:

- crearea unui mediu educațional care încurajează interacțiunea socială pozitivă;
- înțelegerea modului în care concepte specifice sau lanțuri operaționale specifice domeniului se pot aplica în viața de fiecare zi;
- exersarea lucrului în echipă, a îndeplinirii unor roluri specifice în grupuri de lucru, a cooperării cu persoane diferite în realizarea unei sarcini de lucru;
- realizarea unor conexiuni cu achiziții dobândite de către elevi prin studiul altor discipline de învățământ (de ex. istorie, geografie, cultură civică, literatură etc.);
- utilizarea, în activitatea didactică, a calculatorului ca mijloc modern de instruire, care să permită utilizarea tehnologiei informației și a comunicațiilor, în vederea desfășurării unor lecții interactive, atractive.

Programa propune o listă de personalități reprezentative (de exemplu, *Matica Slovenská, J Kozáček L. Boor, J. Gregor Tajovský, M. Rádix*) care vor fi nu doar subiecte de studiu, în legătură cu evenimentele care le pun în valoare activitatea, dar și teme pentru interviuri imaginare sau pentru simulări istorice (de exemplu, *Motivează-ți decizia sau Aș dori să fiu ca ...*).

Modalitatea principală de învățare va fi învățarea prin acțiune (experiențială), care pune accent pe realizarea unor activități bazate pe sarcini concrete prin care elevul să fie capabil să reconstituie singur istoria propriei comunități. Un astfel de exemplu poate avea ca punct de plecare tema *aparității limbii slovace literare*. Elevii pot asuma rolurile unor scriitori (de exemplu, K. Hrdlička, A. Seberíni, I. Bujna, P. Suchansky, Ludovít Štúr, Jozef M. Hurban, M. Hodža) și pot imagina discuții despre temele care i-au inspirat și corespondența pe care au purtat-o.

Contexte și exemple de evaluare continuă și sumativă

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. Evaluarea formativă va îmbina *observarea activităților și a comportamentului elevilor* în timpul activității didactice, care furnizează profesorului informații diverse și complete cu *realizarea unor proiecte și portofolii* care exersează lucrul în echipă, cooperarea cu persoane care provin din medii sociale, culturale etc. diferite, în vederea stimulării spiritului tolerant. Evaluarea sumativă urmărește exersarea abilităților și aplicarea cunoștințelor acumulate de elevi într-o perioadă mai lungă de instruire.

Experiențele de învățare în context nonformal și informal pot completa paleta de activități autentice desfășurate de viitori lucrători specializați. Elevii ar trebui încurajați să desfășoare activități de voluntariat prin care dezvoltă competențe legate de piața muncii: utilizarea resurselor, abilități interpersonale, folosirea tehnologiei, înțelegere culturală.

În ceea ce privește **resursele didactice** pe care le poate folosi profesorul, acestea sunt diverse: documente, filme documentare, memorii, articole de presă, afișe, albume, enciclopedii, fotografiile, resurse digitale. De exemplu, se pot realiza: prezentări despre personalități, interviuri cu deportații din gulagul românesc, expoziție de fotografii vechi despre obiceiuri, ghidaj prin oraș cu alți elevi din școală etc.